

VRAAG EN ANTWOORD

(De beantwoording van de in deze rubriek gestelde vragen berust op gegevens, ons verstrekt door daartoe geraadpleegde deskundigen)

DROGE LIPPEN

Vraag Nr. 47. „Droge lippen” is een klacht, die nogal eens gehoord wordt. Objectief is bij deze „minor malady” meestal niets te constateren. De hinder is toch groot genoeg om de patiënt bij herhaling naar het spreekuur te voeren.

Antwoord. „Droge lippen” zonder objectieve verschijnselen kunnen berusten op een uitdroging van het niet verhoornend epitheel van de lip. In het algemeen zijn „droogte” van de huid en niet verhoornende epitheliën geen gebrek aan vet maar aan water. Het lijkt paradox dat toch vet subjectief verbetering geeft. Dit kan men verklaren doordat een afdekkend vetlaagje de verdamping tegengaat. Als variant op het klassieke volksmiddel cacaoboter, schrijf ik in zulke gevallen een door de apotheek te bereiden lippenstift voor volgens het volgende recept: R. Oleum Cacao, Cera alba, cetaceum aa 3,5, maak hiervan een zalfstift met 1½ cm diameter. Vaak zijn de patiënten hier tevreden over.

INGEZONDEN

DE ZIEKTE VAN MILROY

In de rubriek „Vraag en antwoord” wordt de vraag (1971) gesteld hoe de kansen staan voor eventuele volgende kinderen wanneer de ouders reeds één kind met de ziekte van Milroy hebben. De vraagsteller vermeldt dat de ziekte van Nonne-Milroy(-Meige) verder niet in de desbetreffende familie voorkomt en ook moet men opmaken uit zijn vraag dat de ouders gezond zijn. In het antwoord vermeldt de redactie terecht dat de congenitale vorm (evenals trouwens de op latere leeftijd optredende „tardieve” vorm) meestal autosomaal dominant is, soms echter een generatie overslaat (onregelmatig dominant). Beide vormen worden gekenmerkt door chronisch lymfoedeem van de onderbenen. Verder wordt vermoed dat er in sommige families sprake is van X-chromosomale dominantie. Wat de redactie echter verder zegt: „zodat gemiddeld de helft of iets minder van de kinderen uit een huwelijk dragers van het gen zijn”, is niet juist. Dit zou het geval zijn wanneer één der ouders ook ziek is; volgens inzender is dit niet het geval. In dit geval bestaat er een zeer grote kans dat de patiënt een mutant is. In zijn latere huwelijk geldt dan het bovenstaande. Voor het echtpaar in de vraag bedoeld, is de kans op verdere zieke kinderen bijna nul (niet groter dan de frequentie in de bevolking, en deze is wel zéér gering). Men moet wellicht nog de mogelijkheid in aanmerking nemen dat één der ouders ook de ziekte in zeer lichte vorm heeft, en deze vormen komen voor. Slechts in dat geval geldt hetgeen in het antwoord wordt gezegd.

Een goed overzicht over alles wat er aan de ziekte van Nonne-Milroy vastzit, vindt men o.a. bij de auteurs in onderstaand literatuurlijstje genoemd.

Literatuur: ESTERLEY, J. R. (1965) Congenital hereditary lymphoedema. *J. med. Genet.* 2, 93. — LEIBER, B. en G. OLBRICH (1966) *Die klinischen Syndrome*. 4e druk, bl 524.

Urban en Schwarzenberg, München. — SCHROEDER, E. en H. F. HELWEG-LARSEN (1950) Chronic hereditary lymphoedema (Nonne-Milroy-Meige's disease). *Acta med. scand.* 137, 198. — Vraag Nr. 36 (1971) *Ned. T. Geneesk.* 115, 1422.

Groningen, 24 augustus 1971

L. S. WILDERVANCK

BOEKAANKONDIGINGEN

R. KLUTHE en H. QUIRIN, *Diätbuch für Nierenkranke*. Ein Ratgeber für Ärzte, Diätassistentinnen und Nierenkranke. 2e druk. 287 bl., 1 fig., 6 tabellen. Georg Thieme Verlag, Stuttgart 1971. Prijs: ingen. DM. 12,80.

Zoals de titel reeds aangeeft, is het de bedoeling dat verschillende categorieën van dit boek gebruik maken. Wat de medici en de diëtisten betreft, zal de inleiding zonder twijfel een aangename korte samenvatting zijn van de diëtiek van de nierziekten. De tekst is zeer helder; de principes worden goed uiteengezet. Natuurlijk zal het een Nederlander opvallen dat het dieet van Prof. BORST alleen wordt aangeduid als het „vettediet”, hetgeen dan vervolgens wordt verworpen. De principes van de dieetbehandeling van BORST worden hierdoor wel veel geweld aangedaan. Overigens vertolkt de tekst de gangbare opvattingen omtrent dieetbehandeling van de verschillende nierziekten, waarbij veel aandacht besteed is aan de patiënten die een dialysebehandeling ondergaan. Het grootste gedeelte van het boek wordt ingenomen door verschillende voorschriften voor diëten in grote variaties. Dit laatste is uiteraard voor de leek zeer goed te gebruiken. De inleidende hoofdstukken lijken mij voor de gemiddelde patiënt iets te ingewikkeld. Mits op de juiste wijze gebruikt, is het zonder twijfel een waardevol boek, dat talrijke nierzieken een gevarieerd menu kan verschaffen. Dat in 3 jaar tijd een 2e druk nodig was, bewijst de bruikbaarheid.

G. BLOMHERT

N. G. MEIJNE, *Hyperbaric oxygen and its clinical value*. With special emphasis on biochemical and cardiovascular aspects. 261 bl., 47 fig. Charles C. Thomas, Springfield (Ill.) 1970. Prijs: geb. \$ 16,50.

Een voortreffelijk geschreven monografie over een boeiend onderwerp. Het boek is verdeeld in 22 hoofdstukken; de belangrijkste daarvan gaan over het nut van hyperbare zuurstof voor de coronariacirculatie, voor hartchirurgie, koolmonoxydevergiftiging, anaërobe infecties, maligne tumoren, shock en gasembolie. Verscheidene van de door de auteur besproken toepassingen zijn in de laatste jaren in de verschillende centra tot regelmatig toegepaste onderdelen van het therapeutisch arsenaal geworden. Uiteraard zijn de hoofdstukken over de biochemische en cardiovasculaire aspecten van hyperbare zuurstof de beste, omdat de auteur hierin een eigen visie, gegrond op uitgebreide experimentele ervaring, kan neerleggen. De verschillende hoofdstukken zijn ook goed afzonderlijk te lezen omdat de auteur zich de moeite heeft gegeven, de voor een goed begrip noodzakelijke basiskennis op eenvoudige wijze te presenteren.

Deze monografie kan worden aanbevolen aan een ieder die in dit onderwerp is geïnteresseerd, hetzij omdat het onderwerp hem uit ervaring boeit, hetzij om mede te beleven de soms gerichte, soms zeer aarzelende stappen waarmee een nieuwe behandelingswijze haar weg vindt. Terecht is deze monografie uitgekomen in een goede serie van een goede uitgever.

W. H. BRUMMELKAMP